

Bodor Béla

A NEVEK SZÜLETÉSE

Seneca Kiadó - Thesaurus, 1997

TARTALOM

JELENTÉS A ROCK-MADÁRRÓL

AZ ISMERETLEN NEVEK

AZ ELSŐ MOZDULATTAL
ÁTHAJLOK A FALON
A RIASZTÓ VILÁGOS
EGY TORZ ÁBRÁZAT
A REGGEL MÁR ÜRES
A MELEG SERPENYŐBEN
TOVÁBBMEGY SZEGÉNY
A TÜKÖRBEN MOST
AZ ÜVEGGOLYÓ A PÁRKÁNYON
AZ ARCKIFEJEZÉSEK
A FESTETT INDIÁNOK
SÁPADTARCÚAK IS
A RÁK A FÜBEN
A RÁSZÁRADT CSOKOLÁDÉ
HOLDFOGYATKOZÁSKOR

A KÖZÉP MOZDULATLANSÁGA

A RÉGI HÁZAK
DOBOKAT ÉS HAJÓKAT
AZ A NAGYFEJŰ RŐTSÖRÉNYES
RITKÁN HASZNÁLJÁK
MINDENT ELVISZ
A DINNYERAKÁS
NEHÉZ ÚGY GONDOLNI
A KERÉKPÁROSNAK
AKIT JÓL ISMERSZ
A VASÚTI TÖLTÉSEK
VANNAK NÉVNAPOK
A KORAREGGELI
A RÉZSÚTOS SÁRGA

A HÁTTÉR HÁTULNÉZETE

A NEVEK KIJAVÍTÁSA

RÁMOSOLYGUNK
MOTOZ VALAKI ITT
BEUGRÁLNAK AZ ABLAK
A FÁSKOSÁRBA SZÓRVA
AZ ASZTALLAPON
MOST LÉDÚS GYÜMÖLCSÖK
AZ IDŐS HÖLGY MOST
AHOGY A FEHÉRRE
POHÁRBA SZÁRADT ASZÚ
ÁTMENETILEG INDIÁNOK
KIÜRÜLT
ÁTLANGYOSÍTJA
A REPEDÉSEK
EGYRE TÁGABB
NINCS TÖBB FODRÁSZMŰHELY
FÖLTEKINTVE EBBŐL
AZ ÚJSÁG FEJJEL LEFELE
TÉRDEDERE FEKTETED

A SZABADULÁS MŰVÉSZETE

A DIONÜSZOSZ-DOBÓKOCKA

JELENTÉS A ROCK-MADÁRRÓL

Azt gondolom, hogy lassan vége lesz.
Ahogy a sötétség kissé felhígul,
kirajzolódik a domb gerincén
a súlyos, szürke fonadékcsomag,

tollból, szőrből, vagy pihéből tapasztott
hosszúkás tojásdad alak. Lüktető
szobor, de nem fej, vagy ha az, arctalan,
lekopott forma, esetleg egy madár.

A sötétben, ahogy előtte álltam,
éreztem azt a tompa lüktetést,
sötét odújában ahogy a szív ver;
átvette a zakatolást a kő,

lábam alatt a dombhát vele rengett.
Elképzeltem a nyirkos meleget,
a sötét, csontos, de bélelt üregben
táguló-összehúzódó szív helyét.

Hogy is lehetne a szívben világos,
honnan eshetne fény az élő szívre,
gondoltam, mikor bolyhos felszínéhez
tapadva álltam a párás sötétben.

Ahogy tehát egy kissé felhígul
a sötétség, és némi fény vetül
a tollburokra, földereeng a hasmánt
futó hasíték a merev köpenyen,

a rés, amelynek mélyéről kibukkan
a fonálból szőtt, kissé ragacsos
alakzat éppen az arcom előtt.
De milyen nagyon közel, istenem,

miért kell ilyen nehéznek lennie,
ahogy a szűk helyen nekem feszül,
arcomba nyomódik; miért nem lehet
könnyebb egy ilyen nagyon közeli tárgy,

ezt gondolom; miért nem rebbenően
könnyű, mélyén a verdeső szívvel,
mézgás vattával ez a nagydarab test.
Visszataszító az ilyen szeretet-

csomag látványa és - ha mélyére néz
az ember, nem a szívig, egy réteggel
előbb - a vattaszerű tojásalak,
ahogy megépül ott bent, a madárban

a résben látom. Hozzá préselődöm,
hogy - ha levedli tollát - megragadjam.
Lentről a tarkainges kalmárnépség,
kezével ernyőzve szemét, fölfelé

bámul, hogy hozzáragadtam-e, vagy csak
megragadtam; nem látnak erre ösvényt,
a kiszögellésekbe kapaszkodnak,
úgy igyekszenek a nehéz terepen

a zavarbaejtő pompás madárhoz.
De fel is feslik akkor már a test,
a kloákától begyéig a hasán
szétgombolódik a szálkás tollazat,

és lerobban, mint megpattanó maghéj
a tollas test, ez az egész madárság.
Megbillen a feje és hátranyaklik,
a köre dobban, kongó hangot ad;

a hirtelen széjjelterjesztett szárnyak
megroppannak, a szélre csavarodnak,
és az egész működő szerkezet
röptében megtörve összeomlik.

Egy halom roncs és rongy köröskörül,
az alakzatból más nem is marad,
csak a tollburokból kibontakozó
mézgás anyagú fonadéktojás;

ez a tagolatlan felszínű forma
nem látszik valami ígéretesnek;
foghatatlan és elengedhetetlen,
a letisztulás végeredménye ez,

és nem - mint tojásalakja láttán
gondolnánk - csírája valami újnak.
Egybeburkol vele a szűk helyen
a sűrű és tapadós levegő,

ez az erjedt, puhán rétegzett közeg,
és megkönnyeztet - hát sírnivaló,
hogy csak ezé a bűdös bélgázé
a könnyűség - csípi a szemem,

pezseg a lecsapódó pára a gubó
külsőjén, ahogy máris oldódni kezd
és gőzzé olvad az érintkező
réteg a felszín és a külgáz között.

Nem látni persze innen túlközel
a kibontakozó pompás alakot,
sejthető csak a hozzá préselődő
test megalázó alulnézetéből.

Nem a szem ismeri fel ezt a formát.
A szálak ragacsát simító ujjak
ragadják meg: a tapintás tud róla;
a visszaverődő meleg lélegzet

ahogy a lassan fellazuló felszín
és a párára érzékeny arcbőr
között vattagombolyagként pattog,
az hoz róla hírt. De nincs neve. A bőr

nem nevezi meg. Tartja és becézi.
Egymás foglya a kéz és az anyag,
ahogy érezni próbálja a testem
messzi bentről a gyenge dobogást.

Hallgatóznak tehát az ujjbegyek.
Az arcbőr saját sós nyirkába kóston.
A mézgás vatta kívülről takar.
Hihetetlenül nehezek vagyunk.

Egy közös szemünk van, mély, mint egy seggluk,
aztán feloldódik a csontom is,
mintha szálak gubanca lenne minden.
Annyit érzek, hogy felemelkedünk.

AZ ISMERETLEN NEVEK

AZ ELSŐ MOZDULATTAL

a sötétséghez
igyekszem közelebb férközni A ház
sok apró ablakából gerendákat
támaszt a salakos földhöz a benti fény

Hosszúkás darabokat török le belőlük
és lassan szopogatom mint a fagyott
savanyúságot nem mintha ízlelgetném
csak rossz fogaim bírnak nehezen a szálkás

öreg fénnyel Egy hátsó kiszögellésben
fölemelkedik egy gumivégű bot
és kilöki a bejárati ajtót míg
falnak csapódik és kissé visszalendül

A fényhasáb végén foltnak látszik
az alak aki az ajtónyílásban áll
lába alól a kavicsra folyik
a petróleumos sárga levegő

Eldöntendő most hogy a *hátsóajtó*
kifejezés közelebb juttat-e
az ismeretlenhez vagy a név csak
beékelődik a megnevező

és a megnevezett közé A nevek
körül forognak gondolataink
Emlékezetes: a névtelen idom
szálakra bomlott ebben az esetben

ÁTHAJLOK A FALON

és leveszem
a képeket Lerakom őket a fal
tövébe de nem sorban ahogy jönnek
a helyük alá hanem összevissza

Ez a ház én is tudom képtelen
képeivel együtt sem létezik
A helye van meg mint képnek a falon
pókhálóból és porból való mű-

alkotás Titkai feltáratlanok
A képpel fedett világos darab
felületre a működő idő
bátran odarakott néha egy foltot

Kopott arany keretben barna zsup-
fedél alatt a holdfényárga ház
nem is hasonlít Egy fekete asszony
árnyéka lép de nem az ajtó felé

A falon hajol át egy festett nőnek
könnyű átlépni rajta és megáll
a képzelt házban a szoba közepén
a falnak támasztott képek gyűrűjében

Körben a világos foltokon a por
pókhálók függőágyaira ült
(Amit látunk az idő amögött
alakítja a maga dolgait)

A festett asszony ezeket nézi
Találgat melyik mire hasonlít
Hogy a ház átjárható falain
Ábrázolt-e valamit az idő

A RIASZTÓ VILÁGOS

felületek
titkát nem fejti meg adóvégrehajtó
sem mérnök Vannak eszközökkel zsúfolt
műhelyek cipésműhely szabóműhely

képkeretező ahol a tekintet
az anyagokat célszerű tárgyakat
saját sugárzásával tündökölteti

és van ruhatisztító és iparcikk-
kölcsonzó ahol megbénítja
az évszakokat az átmenetiség

A szobrászok a szabad ég alatt
dolgoznak és ha besötétedik
zsírt forrosítanak serpenyőjükben
Nincs dolguk riasztó világos felületekkel

EGY TORZ ÁBRÁZAT

a falról levéve
egyszeriben egészen mást mutat
mint amit az emlékezet őrzött
A tájkép régen rettentő pofát

vágott a félhomályos átjáróban
Körtehomlokon két aszott füge
volt két pofája és köztük mint torkon
borotvametszés ferdén hasadt a száj

Most napfényes alvadtvérbarna tarlón
és domboldalon vörhenyes virágok
merednek és a zöldessárga út
a fű között mint ferde deszka billeg

A REGGEL MÁR ÜRES

szakába lépett
A padló nyúlánk deszkaszálai
a félignyitott táblás ablakoktól
a bejárat ajtója mutatnak

A bútorok mind nagyon magasak
Most azt játszom hogy vendégeket várok
Kávét főzök és igen gondosan
szét is szedem és elmosom a főzöt

A jól ismert rajz a látómező
szélén szinte a fal mintázatába
simul Hosszú utat tesz meg lassan
mégis hirtelen és nem is hasonlít

A sebezhetetlennek tűnő alak
száraz pikkelyes bőrét fölrepeszti
a letört csészefél: bőrösödő tej
felszínét bizonytalan ezüstkanál

A tálcán elmosott zöld csészék sora
Levágott körmömből egy kicsi darab
hogyan fölcsaptem volt helyére pattan
A túlsó járdáról átvág a postás

A MELEG SERPENYŐBEN

a felütött

tojás felülről megbőrösödik
és az alját kissé odakapja
de belsejében a fura kocsonyás

óriáscsepp olyan ellenszenvesen
lötybölődik mint a vízszintező
üvegcsővében a légbuborék

Fázol Kezeidet a langyos kályha
oldalához tartva összedörzsölöd
A sarokból látom ahogy forgolódsz

Fölhajtod bőrkabátod prémgallérját
Nevetséges együttes Nem látsz engem
Azt hiszed egyedül vagy a fűtetlen házban
Tej és friss kenyér sarka jár az eszedben

TOVÁBBMEGY SZEGÉNY

ahol az átjáró

üvegajtaján lombokat ír a gőz
és benyit a leszakadt mennyezetű
fürdőszobába Megemelgeti

egyik botjával a kádba zuhant
nádkötegeket malterdarabokat
Át is lépi a magas küszöböt
és könyökével becsapja az ajtót

A féltéglák között végre ráismer
a fakó nyersvászonnal behúzott
vasalódeszka elkeskenyedő
végére és botjával megböki

A kulcslyukon át a félhomályban
már semmit sem látok Nem is értem
ezt a bezárkózást Rég nem szokása
Azután lassan megnyitja az ajtót

a huzat Sehol senki A mennyezet
koromgyapjas téglákkal kerített
nyílásából lógó ruháskosár
törvényeket hatálytalanító jelenség

A TÜKÖRBEN MOST

valami más látszik
nem az ami már nem is tükröződhet
a párapárnán arccal rásimulsz
az üveglapra Saját szétlapuló

tarkódra látsz a gőzfodrok között
A bő pizzamát nézed fénytelen
gombokkal és a pillanatképre
ürügyet adó nagy posztópapucsot

Olyan vagy így a tükörbe préselve
mint egy igazolványkép a turista
egyesület tagsági könyvében
Kikandikálsz a lapok közül

Az ecset ide-oda mozgását
követed a kiválasztott fatörzs
előtt a levegőben Egy széles
fehér sáv azután középre egy kék

így ni imbolyognak a gőzlombok
a kopasz gallicsokrok hóna alatt
a ködben Forró téli túra ez
Nem tévedsz el A gőzfán ott a jelzés

Fehér-kék-fehér fehér-piros-fehér
Megnyitod a felemás porcelánszemű
csapokat A bordón izzó rézhenger
alatt sziszegve égnek a hasábok

AZ ÜVEGGOLYÓ A PÁRKÁNYON

halott
Nem látszik benne semmi A verdeső
pávaszemes szárnyak alatt nem maradt
egy csepp fény amivel varázsolhatna

Reggelre végig az ablakkereten
nyirkos gyöngyök füzére fénylik
és pattog ahogy szárad idegenkedve
emeljük ki a tetemet

A kisiparos jócskán fel is szokta
fegyverezni őket De arcukat
nem festi ki Vonásaikat nem
formálja meg föld eső napsütés sem

A RÁK A FÜBEN

kicsomagolódik
Levedli sorra a nadrággombokat
tízóraipapírt aprópénzt horgot
a tengeri liliomként a hátán

hajladozó óvszert Védtelenül
szárad a zakatolásban Közel
a pillérekhez de biztonságos
távolságba a malomkeréktől

Kemény páncélja olyan könnyű lesz
ahogy szárad hogy felkapja a szél
A kocsonyás test mint elejtett tojás
hártyabőrében tétován lötyög

Kilógó belei kék sávokban
folytatódnak a kövön a test mögött
és darabok szakadnak le a hasából
ahogy vonszolná magát a víz felé

A RÁSZÁRADT CSOKOLÁDÉ

együtt
bomlik az elföldelt gégefővel
A temetőtől nem messze a tónál
bokorban állnak a kerékpárok

mint tömeges összeütközés után
Az út közelében távol a réttől
a kabinokhoz elkanyarodó
kitaposott kavicsos ösvényen

széttárt ásólábakkal fekszik szegény
A vízben apró állatkák lebegnek
Ivadékok Nincs köztük ismerős

HOLDFOGYATKOZÁSKOR

mozgolódni

kezdenek a régi házak Furcsa
fények tükröződnek ablakaikon
vörösen a megszokott sárga helyett

A dupla ablakok közötti részben
megőrnének a legyek elborultan
verdesik magukat az üvegnek és
a hangyák vég nélkül vándorolnak

A szárnyashangyák vezetésével
körüljárják az ablakot a házat
átbújnak a falak alatti résen
levéldarabkát hangyatozásokat

hurcolva a végkimerülésig
vonulnak párnán széken szekrényeken
míg hajnaltájban végképp elcsigázva
visszatérnek elhagyott bolyukhoz

A legjobb hogyha esik az eső
a holdfogyatkozásos éjszakákon
Tócsa tócsa hátán Az ember az
ernyő alatt a lába elé néz

A KÖZÉP MOZDULATLANSÁGA

A RÉGI HÁZAK

változnak örökké
Mozognak Nincsenek állandósult
éleik törésfelületeik
Hol itt hol ott nő ki rajtuk valami

Mint keskeny résen áttüremkedő
amőba mely félig még odaát van
úgy nőnek valóságon kívül maradt
alapjaikból a mi időnk felé

A szándék és az akarat közötti
hézagon keresztül törekszenek
világunk sárga fényei közé
és átszíneződnek alkalomadtán

Tömbjük látszólag mozdíthatatlanul
tölti ki a tér belátható részét
mélyük azonban mindig tartogat
egy darab elfoglalható ürességet

DOBOKAT ÉS HAJÓKAT

a padláson
találsz a legkönnyebben Porba fűrt
orrával a kibelezett kajak
hernyóként araszol egyik vödörtől

a másikig De egy ütés a dobra
és megrendül a súlyos levegő
az öreg szagú gerendák között
A porlemezek felhasadoznak

Apró csurgások keletkeznek a
nagydob réztestén és lent sok kicsiny
kupacba gyűlnek a hajó kiontott
zsigereinek lakkos felületén

Az ablakon bevetülő fénysávba
fel-feltörő és lassulón kavargó
örvényt épít a por A villanyizzó
sötéten lüktet a bőrök között

AZ A NAGYFEJŰ RÓTSÖRÉNYES

fickó

akit ott láthatsz rózsaszín szvetterben
bírói talárra vágyik Szeplős
krumpliorra és lapátfülei

nyugtalanul izegnek-mozognak
ha szó esik a modem tézisekről
Mamájának kissé meghajolva
mondja kezicsókolomédesanyám

A lábát föl kell emelnie aztán
és mint a szeme a csípős hidegben
cipőtalpa is kifényesedett

bizony ahogy csúszkált hazafelé
a gyérforgalmú utca befagyott
pocsolyáin Senki sem hiszi el
neki akárhogyan bizonykodik

hogyszer sem fordult vissza
hogyszer egyetlen percre sem állt meg
visszanézni a jég alól
fölfelé meredő szempárba

RITKÁN HASZNÁLJÁK

a csigalépcsőt

A porban még a legutóbbi lábnyom
is megvan a fekete vászonharang
alatt ingó satubakancsos lábak

lenyomata Az erkélyen olyan
régén nem járt senki hogy nincs is ott
erkély és csak a leszálló galambok
gyakran dobbanó megérkezése

bontotta meg a keskeny téglapárkány
és azt tette itt-ott foghíjassá
a harmonikás ablaktáblákat és
az órafülke zsalugáterét

Ha majd a gőz a kövezet alatt
a csempeszájú cserépcsöveken
tompá surrogással átiramlik
és a kőfal langyosan izzadni kezd

a gipszfigurák mögötti sarkokon
A két mutató fedésbe kerül
A fa pattog Árnyék nincs sehol: Súlyos
köpenye felé lendül a bronztárgy

MINDENT ELVISZ

a teherautó a
vászonkötényes szállítómunkások
szokatlan óvatossággal emelik
a platóra a faragott lábú

lámpát Fölteszik az előzőleg
kiürített padlást és arra a
pincét de közékük terítenek
egy vízhatlan ponyvát hogy elkerüljék

(az elkerülhetetlen) kavarodást
A kamrából csak a szilvabefőttek
illatát csomagolják darabonként
újságpapírba (mert ponyvából soha-

sincs elég) és az ingaóra kerül
a pótülésre A lakószobák
végül is összehajthatók csak a
sarkokat kell újra glettelni

A gyümölcsfákért még egyszer fordulnak
mikor megszáradtak a hevederek
A talaj végül így is ott marad
emlékektől savanyúan szaglik

A DINNYERAKÁS

a piactéren
hatalmas ha az ember eléggé
alulról nézi még egészen apró
korában amikor a délután

mindig beláthatatlan és meleg
A rakás mellett valaki igen
egy testes férfi ül és a fogát
piszkálja egy törött gyufaszállal

A csővázas piaci asztalok
közötti keskeny utcákon éktelen
lármával porbajszos utcagyerekek
föltartott állal deszkára hasálnak

és meglódnak az aszfaltozott
lejtőn csörömpölő járműveikkel
A csupasz seprűnyélre kalapált
csapágyak sírnak a fordulóban

A nagy zöld rakás erjedő leve
eléri a rácsot és lecsordul
A harangozó mögött a vasalt
nyílászáró dörrenve becsapódik

NEHÉZ ÚGY GONDOLNI

egy kivágott
barackfára ahogy elkallódott
szerencsepénzekre vagy könyvekre
emlékezünk A kiásott görcsös

csont a spíreák virágaival
beszemetelve mint terítékre
tett vaddisznópofa nem leírás
tárgya alanya lehetne inkább

Délután amikor elnyugszanak
a fuvaroslovak a szekerek
mögött egy kevés abrakkal és már csak
olykor dobbantanak vagy vizelnek

a darabos vér meglódul a szívben
a káros örvénylések elsimulnak
és a test átengedi kiválasztott
csapadékát a renyhe keringésnek

A KERÉKPÁROSNAK

nincs neve nem
kötődnek személyéhez sajátos
rikkantások vagy mozdulatok sem
de már messziről felismerjük a zöld

vázra pattintott ragacsosan fénylő
láthatólag rendszeresen zsírozott
pumpát amely nehezen lemosható
fekete félholdakat hagy a kézen

és vérhólyagot rossz mozdulat után
A szombaton kötelességszerűen
felfújta gumik egyenetlen nyoma
a járdára vezető homoksávban:

ez védhet meg az átmenetiség
sajátos lelkiállapotától.
mikor a zene széteső hangjai
keverednek a kutyaugatással

A kerékpáros gépéről leszáll
A kertkapunak vagy a kerítésnek
dönti és kiosztja a jelzőket
híreket arckifejezéseket

AKIT JÓL ISMERSZ

gyakran vált ruhát
Eldobja a régit vagy egyéb úton
szabadul meg tőle Ráadásul
más dolgok is folyton cserélődnek

rajta Az apró hegedűt naponta
látod a hajtókáján mégis ahogy
siet a hídon át a kerekét
vesztett malom felé mintha ma látnád

először Bölcsességét összeméred
egy nyitott veranda küszöbén hagyott
fél pár ortopéd cipő helyzetéből
levonható tanulságokkal és

alig hiszed hogy tanításai
lehetnének bár tanulmányait
befejezte Hirtelen nagyon kicsi
leszel Végighúzod a kerítésen

a kezed Az udvarban festéküket
pikkelyesen vedlő fatárgyakat
látsz Sziklakertet Ez visszatekintve
esetleg kissé már ízléstelen

A VASÚTI TÖLTÉSEK

környékén
gyakorta terem gyermekláncfű
vagy pitypang amit igen helytelenül
kutyatejnek neveznek a gyerekek

akik túlságosan közel élnek
a szavakban rejtőzködő képhez
és távol a meghatározásoktól

A sorompó a kereszteződések
közelében sok az idegen arc
inkább csak a sapka a mozdulat

a kabát az ami ismerős Könnyebb
a termoszkokban kotyogó meleg
italra gondolni mikor a vonat
mélyülő dübörgéssel távolodik

VANNAK NÉVNAPOK

amikor a tésztás-
dobozok kartonjából kivágott
képregényhősök nemes arcélével
egyénytett figurák végleges

elhelyezést nyernek a ruhásszekrény
átgumizott filmesdobozáiban
A színes papírcsíkokból ragasztott
lampionok üzemképtelenek

szemlátomást tűzveszélyesek mégis
ott lógnak mind zsinegfüzérükön
a bizonytalan időközönként
felhúzható falióra előtt

akárcsak a süteményestálcák
kerek jégmezőin álldogáló
pingvinek a zsíros doboztetőkből
kivágott mosolygó eszkimófiúk

a reggel mintha hosszabb lenne kissé
és később kezdené rutinszerű
tevékenységeit a nap Megkésve
száll fel a harmat az orgonasövényről

A KORAREGGELI

járókelő
megtört árnyképe a mennyezeten
hosszúorrú elnagyolt lécfigura
Előbb egy szürkés sáv jelenik meg

a fényrésben alig később mint a
lépések kopogása majd mintha
derekával a földbe növe szállna
egy pillanatra kimerevedik

Most alig hihető hogy egyedül
vagy Ahogy a felszálló szuszogások
és paplanpárák keringenek a
langyos homályban a képét sem tudod

felidézni a kerti vízgyűjtő
betongyűrű meztelencsigáinak
Aztán az árnyék elhajlik a szűk
résben és hirtelen átbukik magán

Egy pillanatig még határozatlan
alakú folt ahogy a szem játszik
a közeli emlékekkel Az elmozdult
kavicsok is a helyükre találnak

A RÉZSÚTOS SÁRGA

holdfényben az arc
és a ház gyakran összeér a tájjal
Ahol egymásra futnak éleik
a felületek szinte egybefolynak

A két egymás felé mozduló árnyék
nyúlványokat állabakat növesztve
próbál határvonaluk közelítő
pontjainál egymásba ömleni

Ha megfelelő a megvilágítás
az átáramló fény rezgése a
hullámzó csillókkal tapogató
formák között a hézagot kitölti

A külvilág ilyenkor már korán
elnyugszik Az érintkezés vonalát
elkerülik a repülő tárgyak és
hullámok Nincs további tennivaló

A HÁTTÉR HÁTULNÉZETE

*a tenger mélyén
moszatok borítják
a romokat*

TÁVOL MINDEN NYÍLÁSTÓL
emlékektől
félreeső területen szűrt kék
közegben bíbor formák alkotnak
hullámozó bársonyos bevonatot

építményeken és képződményeken
Az elsüllyedt falikútnál ahová
a vendégek sohasem érkeznek meg
mert jobban szeretik a réti sétát

és az árnyas ligeteket a nőknél:
lépcső sejthető az omladék között
Nincsen üreg sem hasadék lakatlan
Oldalazó vakrákok fészke mind

sós vízzel teli algákkal rakott

a háttér rongyai

ÉS NEM MESSZE ONNAN
faépítményre
települt különös alakzatok:
tarka foszlányok lényekként lebegnek

kígyózó rongyaik nyers barnás fénye
megtöri az élénk színek uralmát
és színesebb a víz alatti szűrt
világításban színüknél visszájuk

*várákózók a
fényképész előtt*

A TÜRELMETLEN SORBANÁLLÓK
előtt
sötét bíbor rejti a leolvasott
vázorákat A könyökcsovéket
elsősegélyben részesítette

egy úr Ahol a só havába fagyott
függőlegesen kapaszkodnak
a házatlancsigák helyet adva
a házban rejtőzködő házalónak:

*„véres kardot hoztam”
játsszák a gyerekek*

AZ EGYENES
hegyesszőgben végződő
vaspengét amely szegecsroncsokat
zörget gömbölydedre csiszolt élén
felvérzi a rozsda a délután

*a háttér egy kiállítás
installációja*

VÉLETLENSZERŰEN

kiválasztott

óráiban a térnek egy gondosan
elhatárolt szelvénye új alakot
pontosabban új értelmezést nyer

*hátról fenekek,
előlről - feltehetőleg -
arcok láthatók*

ELSZIGETELT TÉRHASÁB

esetleg

erotikus képzeteket keltő
hátnézet a háttér felől
A várakozás erotikája:

a bármely pillanatban várhatóan
megjelenő arc számára fenntartott
háttérszínű nyílás erotikája
Fejnek való kör a háttér rongyain

*a fej számára vágott
nyílásban váratlanul
tengeri állatok tűnnek fel*

AZON TÚL VÉLHETŐLEG

az előtér

látszik akárcsak egy mélytengeri
akvárium vagy a bűvárhajó
kajütblakán át a tengerfenék

Színes hal úszik át a fénykörön
Kagyló nyílik lassan és hirtelen
összezsapódva felszökken lesüllyed
Ívet rajzol a vízbe az iszapból

*az ülepek fölfelé
gerincben folytatnak*

AHOGY AZ ISMERETLEN

ábra üres

köre mögött (vagy előtt?) sorakoznak
a popsik összeillesztett cipói
Úgy lehet: az ábra esetleg derűs

Az ívelt háta derűs képeket
sugallnak A testek középvonalán
a gerinc látszik az öltre hajolva
Ízenként átüt a bőrön és a sima

izompárnákon a lábasfejűek
váza a feszesen ívbe hajló
lakófülke-sor a nagy liftutazás
pályája az ágyéktól a nyúltagyig

Ahogy a csiszolt üveg minták úsznak
a vörösbor felszínén úgy feszülnek
egyre keményedő hártyák a test
mélyén őrzött vörös folyadék köré

*a háttér - remélhetőleg -
elfedi magánéletünk
intimitásait*

A belső és a külső váz között
A bőrön innen és a beleken túl
elszántság és aktivitás híján
lapockákká silányultak a szárnyak

AZ EMBER
mintha mellékesen tenné
buzgólkodik két comb zárójelében
és reméli hogy elkerülheti
a reflektorfény bevágódó kúpját

Hátulról a sorbanállók unott
tekintete elől a festett furnír
és rongy takarja az ember fiát
Egy kiállítás képtelenségei

*a háttér mögött dolgozik
az igazi fényképész:
lencsevégre kapja
a szerelmespárt*

AZ ISMERŐSEN ISMERETLEN
háton
egy nő körmei közszemlére tárva
Ez kiszolgáltatja Egy aktmodell
ujjbegyei nem lehetnek ilyen

szüntelenül motoszkálón turcsik
A kisujj hitelesen túl rövid és
bizalmasabb az ujjvégek útja a
hajás fejbőrön a nyúltvelő felé

a megengedhetőnél Ez a mozdulat
ahogy hátát mutatja a háttérnek
és szembefordul a nem látható
nézővel ez elismerésre méltó

*hajó úszik el fölöttünk,
mint különálló
világegyetem*

A VÍZ AZ AMI ÖSSZEKÖT
A fönt-lent-
mindegy-közegben a díszletronyok
között sötétlő kerek léken át
képregényhősök buborékfüzére

emelkedik a szánkból fölfelé
és lassú papírsárkányként lobog
majd mérges öklöcskék csokrává váltan
pergőn dörömböl egy hajó fenekén

A tükörhártya túlsó oldalán az
uszályfedélzet mosószertől síkos
A sötét mélység hínárroncsot ringat
Képed buborékfürt töri szét

*a kapitányi kajüt
könyvespolcának oldalán
régimódi hőmérő függ*

A HÖMÉRŐ EZÚTTAL
tizennégy fok
Réaumurt mutat Szokatlan mérték
a könyvespolcon a műszer fölött
álló más fokra hajló élőknek

Huzat támad ahogy nyílik az ajtó
A kályhában a hamu fölparázslík
Kezünk nyomát és szerszámainkét
őrzi a mellé tornyozott hasábfá

A furcsaforma lucfenyő tömött bükk
csomós akác hasítva áll eleget
vágtunk de mégis fáztunk túl hideg volt
Említette is Kötöttkabátot vett

a hajósok is halandók

FEJÉRE KÉSŐBB
sapkát rendszerint
sötétet húzott Drága illatos
cigaretta az utolsó héten
sorra kihullottak ajkai közül

Nem fordult utánuk ahogy a bíbor
aljazat felé szétnyílván lassan
lebegtek és a sodródó ruhákkal
eltűntek a növényi fonadékokban

*kiemelkedünk a vízből: a
tenger a kertben terül el*

LASSAN SZÁLL FEL
a nedvesség homályod
fájában A hullámozó talajból
terméskögyűrűbe foglalt növényi
kardok merednek a felszín felé

Kezdetleges hajómakettek durván
ácsolt spanyol gályák fedélzetére
tottyannak az érett kajsziarackok
A döglött darazsakat behavazzák

a gyöngyvessző apró virágai
A hajómodellek számára ásott
medence vizét beissza a föld
a növényzet az egykori folyóágy

*valaki elkarikázik
a kerítés előtt*

AZ ÉBRENLÉT ÁLMOS
kerékpárosa
vörösen rezgő sörénnyel közeleg
a kizárólag számára alkotott
forma kényelmes ürege felé

Arca is vörös az erőlködéstől
Kezei átlós hajszálinazattal
feszülnek az ívelt biciklikormány
kosszarvának és az izmok és inak

számszeríj-játéka a bőr alatt
ahogy a váztól átveszi a rezgést
mintha csak példája akarna lenni
ennek a céljaszegett pontosságnak

*Sorsszerű lépés:
felegyenesedünk,
beállunk a sorba, és
lefényképeztetjük magunkat
a feltételezett fotográfussal*

EBBEN A TÉRSZELVÉNYBEN
épp ahol
a deszkafal kerek kivágatán
zavaros világosság szűrődik át
a bőröd ráismer a felületre

Érzed a durva deszkaszerkezetre
feszített feslő szegélyű rongyok
visszáját Megtapintod és bólintas
Csak a túloldali ábráról nem tudsz

semmit hogy miféle díszlet látszik
arcod körül a zömök szerkezet
és a ránőtt pompás foszlányok mögött
(előtt) a háttér kiismerhetetlen

Ezt a térszelvényt választod tehát
és rövidesen sorra is kerülsz
Fellépsz a padkára Egyensúlyozol
Az ellenfényben visszamosolyogsz

A NEVEK KIJAVÍTÁSA

RÁMOSOLYGUNK

a fényképészre Nyirkos
markunk mint éhes béka a nadrág
varrását csipkedi A fényelnyelő
paraván részén át kilátás nyílik

a félkész osztálytablókra az egylet
kalligrafikus ékítményeire
az izzólámpák fölött a gyűrött
alumíniumfólia-ernyőkre

Örökzöldek között a pázsitágyban
égetett földből formázott idom-
talan figura dől a föld felé
Anyagából a földre hulló apró

kavicsok kis kupacokba gyűlnek A
repedező far morzsolódó mellek
a tömzsi lény a fűre tükröződve
saját vörös porából újraépül

A műteremajtó kettős tejüveg
ablakszeme mögött most átoson
egy alak és mielőtt továbbfutna
az ajtó mögött meghúzza magát

Sárgásfehér kis kontya megremeg
az indulattól Sápadtan botorkál
a többszintes villa csigalépcsőin
föl és le az ujjfoltos abroszokba

burkolt illetlenségek között mint egy
légáramlat A portól csillogó
fedőruhát a kemény kódudákon
(és elpirul ilyenkor) megsimítja

MOTOZ VALAKI ITT

A szekrényajtó
fájának mintázatában rejtőző
baglyok arckifejezése a párás
sötétben példátlanul fenyegető

A beszűrődő ritkás madárhangok
semmi bizonyosságot nem adnak
Éles és rövid kiáltásaik
megzörrentik az ablaküveget

Az ablaktáblák túloldalán rezgő
hullámverésből zöldesen izzó
érhálózattal úsznak át a holtak
hangtalanul csak az ágy reccsen olykor

inkább távolító mint visszarántó
impulzusként Igen: a fatáblák
átjárhatók nem is jelentenek
akadályt a benyomuló lábnak

A hosszú fehér hálóing fel sem
gyűrődik ahogy a hálószoza
légterébe hanyatt beúszik lábbal
előre az özsörényű tetem

A sárgakörmű lilamárványos
lábfejek végigcsúsznak a nyakadon
ahogy a tekintet nélküli szemek
csapongásához csavarodó törzs

fordulni próbál Összerendezetlen
mozgású ajkai elsiklanak
a céltárgy felületén benyálazzák
az arcod és a száj sarka az orrod

hegyébe akadva megnyúlik mint
egy térdharisnya torkolata az
ujjaid között ahogy hiába
próbál cuppantásra csücsöríteni

Rugalmasan hatol át arcodon
a test mint szappanbuborékon a
kovácsoltvas kerítés lándzsahegye
A ház előtt két vastag ló nagyokat

dobbant és harákol A szomszéd szoba
hiányzó ablakszemén betévedt
veréb megint az üveghez veri
magát Ott mintha világosodna

BEUGRÁLNAK AZ ABLAK

nyiladékán
a korcs macskák Az ablakpárkány alatt
kisszék áll nehogy a talpuk megüssék
és a kályha előtt már várja őket

egy förtelmes serpenyőcske zsírlucskos
krumplival Az öreg hölgy elnéz fölöttük
Gombóccá gyúrt kenyérbelet töltött
lekvárral és míg macskái egykedvű

szfinkszpofával ülik körül a lábost
ő az egyszerűség kedvéért fogát
pohárban hagyva a lekváros kenyér-
gombócokat forróvízbe mártja

megforgatja mákos porcukorban
az asztalra rakja hogy ne kelljen
mosogatni sorbaállítja és ha
betelt a sor lassacskán enni kezd

Elképzei hogy kirúgja a széket
maga alól a lakrész ajtaját
feltépi a kaptárakat sorra
felemeli és úgy vágja a falhoz

hogy szertefröccsen méz viasz rovar
aztán méhcsuklyával a háta mögött
rohan rohan a fűszekrény felé
Leveri a kisbalta fokával

a rozsdás lakatot Úgy nyitja fel
a fűszekrényt hogy malomkőnyi súlyos
pecsétet érez szilánkokra törni
amint a bonctani posztort kirántja

Kisimítja az összetekert kartont
és kisasszonyhoz nem illően dörgő
hangon hogy minden vénlány összecsődül
ismerteti az ábrákat Ilyenkor

esteledik már Az utcán falragaszt
enyvez egy férfi A macskák lassan
szétszélednek Poszméhek dongnak az
útszegély elfajzott virágain

A FÁSKOSÁRBA SZÓRVA

mint a krumpli
lapulnak az alig néhány órá
vizslakölykök Az elletőrekeszben
már semmi sincs A nyolc magzatburokkal

felpuffedt hasában az anyaállat
mellette fekszik a szőnyegen és csak
álmában rúg és rángatózik olykor
ha léptekeket hall a lapostetőn

Éjjelente visongó állatok
hagyják karomcsipkés mancsaik nyomát
az összeszurkozott kátránypapíron
vagy a rápergő hókásás latyakban

A kutya álmában is felugat
ilyenkor halkán nehogy felferje
maga is tudja: értelmetlenül
a kölykök és az alvó ház nyugalma

ahányszor fönt a nyestpár megriad mert
a konyhaablak ujnyi vastag rozsdás
rácsán egyhangú dallamot kocogtat
egy szélhajtotta száraz tujaág

AZ ASZTALLAPON

ahol a kitágult
illesztéseknél a száradó anyag
meghajlott és pordunnával fedetten
(nem is olyan) keskeny rés húzódik

az első dobütésre kráterek
sora jelenik meg a felszínen
míg odalent az agyaggal tapasztott
hajópadlón kis kúpok sora épül

a lehulló porból Az asztalról
leemelt bádogtakaró kongó
hangja megrezdíti a padlástér
levegőjét a porszagú sötétben

és az ismeretlen nyelveken szóló
gyermekhangú ének valószínűtlen
messzeségből hallatszik a templom
galambablakánál is magasabbról

A rőthajú fickó keze megrándul
a dobparancs első hangjára már
és mégsem mozdul Állva ott marad
a sötét lepelbe burkolt test előtt

A takaró alól kilógó kopott
lábujjakat bámulja ahol a
szétporló gipszből kilátszik a drót
és a festményeket amelyeken

embernek látszik a pusztuló alak
lefoszlik róla minden idegenség
elvont hittétel erkölcsi parancs
Vére sem fröccsen Eszméletlen szegény

Csak az ácsolat függőlegesbe
állítását okoz fejtörést a
szekerceforgató ácslegénynek
A gyertyalángtól ingó díszítmények

között elveszetten bolyong a fakó-
vörös fiú és cérnahangon szűkül
Valami hideg kocsonyás anyagtól
érzi zsebébe gyúrt nyirkos kezét

elővonhatatlanul ragacsosnak
Malomkőnyi őszirózsacsokrát
a szobor talapzatán acélos
szemű idősebb hölgy helyezi el

MOST LÉDÚS GYÜMÖLCSÖK

tapintása

kísért a páratlan emlékező-
tehetségű ujjbegyekben a bársony
horgas bolyhai a málnaszemek

sörtecsomóit idézik és az
érett napon langyosodó bogyók
kézmelegét A kis köteg szárított
levenduláról pedig a cserjesor

tüskés gallycsokrai jutnak eszedbe
melyeken a legyezőscsápú kis
pillék szívesebben mászkálnak mint hogy
röpüljenek miközben a harmat

zsugorodó gömbjeit döfik át
kiegyenesített szívócsövükkel
és fel sem szállnak amikor ujjaddal
megérinted bársonyos hátukat

A pontok nem alkotnak egyenest
sem félegyenest ebben az esetben
Egyetlen ponttá csavarodnak melynek
azonban tapinthatóan teste van

kiterjedése amin át a postás
vagy a körzeti orvos fél napba is
beletelik míg elkarikázik
Fölfelé meg is áll egy pohár sörre

A légáramlatok lesiklanak
erről a térdarabról poloskákat
hoznak valahonnan és nedveik
szagát görgetik át a bokrokon

vagy megrázzák a fát és bársonyos
barackokat pottyantanak a kerek
kőasztal abroszára míg össze
nem zsugorodik minden falevél

málnáit vesztve hámló hancsú vesszők
töviskoronájává tisztultan áll
gyökérzetének titkai fölött
a cserje mintha élne mintha csak

föld feletti része volna a talaj-
mélyi korpusznak amit megkoronáz
és szétteríti a felszínen a
vaskos bársonygöb levendulabúzáét

AZ IDŐS HÖLGY MOST

autóbuszra száll

A megállónál a padot már régen
szétverték fáját elhordták ő mégis
egyenest tartással illedelmesen

helyet foglal a semmire terített
egyébként éppen ezt a célt szolgáló
kendőn a két szétmorzsolódott műkö
padláb között pontosan középen

Ezúttal idegen kerületbe
utazik ahol senki sem ismeri
számtalan szégyellt hűgát (az egyik
a szemétben turkál a másikat

elfordították és férjhez hajtották
gusztustalan hajlamai) de még
öcsikéjét sem a papa kedvencét
a sorban a tizennegyediket

Erre gondol majd hátra dől a pad
elveszett fáján és szemét lehunyva
fordul a gyenge napfény felé amíg
a sofőr beáll (Az ágyvég rácsa közt

sárgásősz hajfonat függ a tarkóról
Szürke macska pihen a mellkason
A többiek kitágult szemű szfinkszként
sorjáznak a kályha körül) A halkan

doromboló busszal átlépi most a hölgy
a tér határait Érvényesített
vonaljegyét az ellenőrnek büszkén
kihúzott derékkal felmutatja

AHOGY A FEHÉRRE

mázolt szekrény
ajtaja felcsapódik a bepréelt
rugalmas tömeg feszítésétől
a térdedbe hirtelen belehasít

a fájdalom azon a helyen ahol
valami lőszert rézhüvelyének
darabját titkolod apró heg alatt
Ráadásul a meggörbült nyakú

öntözőkanna is a csontnak feszül
ahogy nekihátrálsz a használaton
kívüli kutyaólnak és a vitrázs
érdesen súrlódik arcbröndhöz

A szekrényben a sarkán felfeslett
papírból kilátszik a mélykék bársony
lepergett levendulával furcsán
beszemetelve és a kard nehezen

feltárható tülökmarkolatában
a lecsavározott ezüstoffedél
alatti rejtekhelyen sem papír
sem kincs sem semmi nincs valószerűtlen

Mikor szegény a belső üveges
ajtó rézgombját elengedi hogy
megnyissa majd botjával kilökje
a külső ajtót és kilép a nyitott-

verandára végre kiszabadulsz
a bejárati és a szekrényajtó
szorításából Kivörösödött
fejjel és lucskos testtel követed

az udvarra Felemelt két botjával
mint egy pihenő árboc áll szegény
a napon lassan előre dőlve
Szélrázta fehér fonadéktojás

rajta a hálóing és a sűrű
hajnalban lassan felemelkedik
mezítláb meg fog fájni ortopéd
cipői ott állnak a küszöbön

a zsinóros lengyelbunda alatt
a szórt napfényben A kukorica-
kásás tál a kövön a vonakodó
kutyakölyök előtt ürülni látszik

POHÁRBA SZÁRADT ASZÚ

illata
árad szegényből ahogy a harisnya
fölé hajol és szakadatlanul
rezegnek a fonott kerti karszék

csuklótámaszaira hurkolt gumi-
pertlik a beléjük akasztott
le ne essenek botokkal A kés
a kötényzsebben a bögréhez koccan

A termék légterére méretezett
szekrény minden hézagot betöltve
burjánzik végig a szobán Virág-
mintás ajtócskáit nem köti gúzsba

a szertekúszó faragott folyondár
amelynek szárai és virágai
portörléskor pikkelyekben hullanak
földre csészébe éjjeliedénybe

Üveggolyón át nézve a meleg
levegő tűnékeny formákat ingat
a pácbarna alkotmány homlokzata
előtt Szabad szemmel csak a kereszt

látszik ahol a félfolyós masszát
megszorongatta de ki is ejtette
a rosszul tartott formázófogó
és a homokban hűlő gömbre körben

fonalas-kagylós minta repedezett
Most lassan átfordulsz a golyóval
az apró ablakszemeken verődő
napsáv felé de még nem jó a fény

nem fodroz színhullámokat a gömb
ragyás belében Vársz tehát Odakint
a használaton kívüli falikút
vak szemgödörrel mered a lovakra

ÁTMENETILEG INDIÁNOK

laknak
a papírból kivágott vízilóház-
szerű betlehemben A magas pára-
tartalom a ragasztásokat persze

kikezdheti kartondobozukban
a gipszállatok is szétmorzsolódnak
a repülőgép szétesik és egyre
több emlékezetedben megmaradt

arcot tárgyat és jelenetet nő be
valami értelmetlen takaró-
minta A rombadőlt erőmű ferde
betonpillérén ülsz és nem gondolsz

erre A pusztulófélben lévő
objektum moszatszörzetét nézed
ahogy a holdfényben az áramlás
visszataszítóan fészülgeti

ahogy átsiklanak szálai között
a vízbe szórt disznóságok és a
teremtmények bolharák molnárkák
Gondolatban átlépsz valakit aki

a nád között a sodrásba lógatja
szandálos lábát és gitározik
Hülye kis dallamokat rögtönözve
ártatlan képpel énekel a holdnak

Ujjaid elfehérednek a roncs
kormányán ahogy a bokrok közül
kirántod és megszorítod Igen:
valahol tudsz egy használható belsőt

KIÜRÜLT

csomagolóanyagaid
között hiába turkálsz csak öklüket
rázó építőmunkások emléke
marad akik szerint a falazó

anyag nem homokozó Korai
termékeny időszakában az ember
az útszegélyre szorul vagy a sírkert
peremére a vödörcskéjével

ott építkezhet csontokból és sárból
ha egyáltalán talál vízcsapot
a kövér sárga homok közelében
Később ha életkora megengedi

már autóbuszra száll és órákat
tölt a sorompók előtt a növekvő
forgalomban kelletlen megszemléli
az ormóttan fekete magasszárú

cipőt a nyaknál váratlanul meg-
szakadó pufajkazubbonyos testet
A csendőrből lett anyagmozgatók
viseltek efféle munkaruhát

Teszel néhány erőtlen kísérletet
Aknát mélyítesz a kertben míg csak
el nem tűnsz a kíváncsi szemek elől
egy igen hosszú járatban vagy fára

mászol hasonló céllal és eséllyel
Később megállsz a tükör előtt és egy
régfi fényképet illesztesz a fém-
csavar feje alá nem gyújtasz villanyt

csak állsz a kiürült házban pofákat
vágsz az összehasonlítás kedvéért
míg végül a tükörkép megbicsaklik
és méltóságteljesen hanyattzuhan

ÁTLANGYOSÍTJA

a délutáni nap
az óvóhelylejárat számárhátú
törmelékmentesítő építményét
Ha hátradőlsz láthatatlanná váltál

Csak a kacskaringós füstcsík árul el
a sokat látott iskolaszolgának
Megkínálad tehát hogy ráérj akkor
visszamaszni a drótkerítésen

mikor a csengő hangjára megdermedt
alattvalók egyre fogékonyabbá
szürkülő arccal merednek az ápolt
bajuszkát viselő délceg alakra

A kreppapírral díszített teremben
beleremeg a lehangolt H-húr
ahogy átáramlanak az érzelmek
a beidegződött akkordsoron

Meglehet hogy a későbbi rocksztár az
osztálykiránduláson vízisiklót
rejt a testnevelésből felmentett
tanuló elegáns hőpalackjába

és a dohányzók felgyújtják az alj-
növényzetet hogy a lopott gyufák
múlékony tüzét megőrizték de a
lehangolt H-húr a gyomorszájadban

remeg és az eredményes tűzoltást
a közéleti elkötelezettség
jelének vélik az ítélkezők
Hátradólsz a langyos betonon és a

füstmintát bámulod Kinek viszed azt
a gyufát kérdezte a trafikosné
Nagymamámnak volt a helyes válasz
ilyenkor állni kellett gyanakvó

tekintetét A másik dohányboltban
nem csak tollszopókás (spanyol gályákra
díszágyúknak is használható) szipkák
(rendes lövésre örökíróbél

való gyufafejjel megtömködve)
(a toll viszont szebb) de még indián
harcosok is kaphatók voltak (Nők nem)
Fröccsöntöttek definiálta anyám

A REPEDÉSEK

hálója befutja
az öblös teáskanna mázát a
törésig A téglabarna sebszél
virít a fekete földben ahogy az

ásó kifordította és az apró
puha kőből finom kézimunkával
faragott hajdan színes edénykék
melyek két háborúval és három

forradalommal korábban vesztek el
most megfakultan kerülnek elő
ugyanabból a széteső göröngyből
A magasban bőszen virágzanak

az orgonák lehulló szirmaikkal
és magfürtjeikkel szemetelve be
a tárgyakat hogy temetésnek látszik
a kihantolás és felmeredő

száraz magtokjuk lándzsáival
bőségesen hagynak nyesnivalót
kertésznek nyugdíjasnak aki majd
egykedvűen csattogtatja metsző-

ollóját a szünet végét jelző
csengetés utáni síri csendben
és lenéző biccentéssel üdvözlő
a püsszegő udvarügyeletest

A díszkert lombok és fűrtök által
határolt szögletes területén
eltévedt nyirkos sötétségdarab
siklik a cserjék takarásában

magával ragadja a fácánok
ólának korhadó töredékeit
tyúkketrec-ajtót némi építési
törmelékkel és a romlott levegő-

tömb mint egy légnemű bűdös állat
átúszik a jukka nedvdús pengéi
között át a gyepágy fölött ahol
a georginákat elvérezteti

a jég és mint a megnyugodott kotlós
az orgonák alatt megforgatott
talajra és a tojánhéjszínű
maradványokra ráereszkedik

EGYRE TÁGABB

körökbe rendeződnek
az emlékezet tereptárgyai
ahogy a megbolygatott rétegek
újraülepsznek Igen különös

adottságokkal rendelkező tér-
darab ez amelyben egy pontban van
minden mégis ha reggel elindulsz
a nehéz ólomkristály kelyheken

kimetszett fehérén zöldessel vagy
a bíbor felületen vízzsínűvel
váltakozó mintázattól és végig-
gyalogolod a délelőtti majd a

délután is sokszor álmodból riadsz
arra hogy egy polccal lejjebb értél
ahol hősies testtartásba fagyolod
a sárkányok a teáscsészéken

és a tajtékkőből faragott szivar-
szipkán felborzolt szőrrel acsarkodnak
a sebzetten két lábra ágaskodó
medvére a vadászok vérebei

A bolyhos halinakötésű könyvek
közül sorra kiszorulnak a festett
indiánok csak krétából faragott
totemoszlopuk merev szentsége áll

a romló cserearányok dacára
amíg egy kéregpapír rekeszben szét
nem morzsolja valami nehéz
tárgy A röpképes repülőmodell

is elporlik a padláson meg sem
lehet találni mikor a szállító-
munkások tapintatosan de mégis
türelmetlenül húzódnak külön

csoportba és nem igazán értik
hogyan is emelhetnék a teherautó
platójára akár gurtnikkal is
az üres házban leülepedett

súlyos levegőt Csak egy idegen
macska tűnik fel mely évek óta itt
bujkál és förtelmessé rondította
piszkával a gyékényszövedéket

NINCS TÖBB FODRÁSZMŰHELY

a hegyekben
Hátadra vastag hólepedő terül
ahogy a fákra fagyott lassan porló
zúzmarát pergeti a szél Odalent

a tükörképet kékesszürke árnyék
rajzolja és a hóban bonyolult
mintázatot hagy a lezuhant lombváz
amíg az ábrák finom vonalait

el nem törli a vastagabbakat
árokká nem mélyíti az enyhülés
Aztán megolvad a kép Elszivárog
ahogy a tükör felületén híznak

a cseppek és egyik-másik megszabad
Előragyog a töppedt hőszi vacsból
egy konzervdoboz óarany szilánkja
és egy óriásgomba harmatos

kalapja a korhadó avarból
papírdarabkát emel egyre feljebb
Naponta újabb fok a köves lejtőn
Föl-le zötyög a megkevert levegő

A napkorong elég sugárzó már hogy
visszahulljanak a porladó rögök
és a szétdőlt csontok anyagából
tölcsércsapdákat építsen egy széles

állkapcsú lárva Arcod a ciszterna
büdösödő vizében tükröződik
amelyet épp most tör meg gyűrűket
vetve egy lehulló meztelencsiga

Mereven süllyed a cementbe foglalt
kövek felé az állat Fejed fölött
az ereszt pattog a naptól Hajadba
nyírsz A tincset a vízbe morzsolod

FÖLTEKINTVE EBBŐL

az áll alját
a térdek csontjátához préselő
alulnézetből a fává nőtt tuja
viaszos-zöld korallegyezői

tartják vissza az áramló levegő
fojtóan nyers új sűrű illatát
Gyantás-kék tulipánszerű apró
alakzatok akadnak a hajadba

és szúrósan belemarkolnak mint
a denevér nem mozdulsz beléd dőbben
valami befejezettség apró
kékes virágok vonzzák tekinteted

a törzs mellett megmaradt szivacsos
hórögre Száraz ízetlenséget
érzel nem tudsz köpni összenyálazod
a gallérodát A tér most teljesen

zárt messziről szűrődik ide az
évődő hanglejtésű érthetetlen
beszéd Egészen közel megpillantod
a szénán a nyuszitójásokat

AZ ÚJSÁG FEJJEL LEFELÉ

zuhan le
az ágyról az elnehezült ujjak
az álom görcsébe merevednek
ahogy dolgozol Ellendítéd magad

a jelenidő páraival bűzlő
homályos szobától és egy könnyű
ugrás végén puhán landolsz a hídon
Mutatóujjad intésére a

fénycsövek elsötétednek a hátad
mögött és újra dobokat cipelsz
a néptelen úton de szétpattannak
a levegőben amint elengeded

őket Egyre gyakrabban látod meg
alakod árnyát az egyik szögletben
és bármennyire is kedvedre való
múlttömböt sikerült teremtened

nem maradhatsz meg benne Leereszkedsz
a vízhez szétroppan a lábad alatt
egy levedlett rákpáncél el ne felejtsd
törölni a leltárból Tovább fogynak

a holdsütésben olajfeketére
pácolódott patak tartalékai
és ahol a közvilágítás fénye
átjárja foszforeszkálva csapongnak

a vízibolhák és a bolharákok
egy-egy fátylat eregető óvszer
körül vagy egymás maradványain
rágódva Kocsonyás ollóit maga

után vonszolva az árnyék felé
menekül a páncél tulajdonosa
és az élővíz utolsó élet-
készlete is kioldódik amikor

a lepusztult vízlépcső egyik beton-
tömbje a nádas felé loccsanva
elzuhan A sodrásnak kitett nevek
sorra elmosódnak Az éjszakáról

súlyos darabok törnek le Kezed
a csukamájolajtól ragacsosan
fénylik Fel kell függesztened lassan
eredménytelen kísérleteidet

TÉRDEDERE FEKTETED

a füzetet
és új neveket írsz az áthúzottak
fölé „A szavak szétválasztását és
önkényes módon új nevek gyártását

hatalmas gonoszságnak nevezték
népük tehát jámbor volt és azért
könnyen munkára fogható” olvasod
a lap alján A költő mindamellett

filozófikus néha Kikukucskál
a térelválasztó résein és
neve: ház mondja neve: gyalogos
átkelőhely neve: vallás és neve:

porral oltó készülék Neve: arc
neve: tied neve: nem ismerem
Kikukucskál a térelválasztó
résein és megröhhögteti (vagy nem)

az unatkozó egybegyűlteket
Angyalgok a dicsfényképészhez mondja
és igyekszik a legferdebbre húzni
a száját akár egy igazi angyal

Délután a függöny mögé ül a könyv-
tárban és JAVÍTÁS írja fel a
füzet bal oldalára Üres lapok
és hallgatás következik ezután

A SZABADULÁS MŰVÉSZETE

Most pedig ki kell lépned ebből az
alig embernyi szürkehabarcsos
épületből amelybe valójában
ébren sohasem tetted be a lábad
Nem volt ott semmi dolgod („Nincs ott semmi
keresnivalód!” toppantott nagyanyám)
Most mégis éppen ezt a rozsdás lemez-
ajtót lököd ki lerohadt lakat-
pántját lepattintva Mert hogy be voltál
zárva el ne feledjük bár nem valami
hatékonyan („Mint a mellékelt ábra
mutatja” mondaná anyám) Az eső

szemerkél Vagy csak a hűgyszínű holdfény
verődik ferdén a piactér kékes
aszfaltjára A kezed sárgássá
színeződik ahogy sugarába mártod
és a nadrágod hajtókája is
lucskosnak látszik ahol a járda-
szegély fényes bazaltkockáiról
visszacsapódó fényhasábba ér

Megkerülöd tehát az épületet
a hanyatt zuhant fésűskagylóról
mintázott műkö falikút felé
ahol a virágoskofák pultsora
állt (mielőtt az egész teret végig-
építették ABC áruházzal)
Ezek voltak azok a vasvázas
asztalok amelyeket összetolva
utcabálok idején színpadot
kapott a Big Band nevű dzsessztrió
bőgő-dob-szaxofonja (Megtapintom
azt a szakadt bőgőhúrt a zsebemben
amit sokáig hogy el ne guruljon
az üveggolyóm alatt tartottam)

Látod: ha ferdén magad elé nyújtod
a kezed ott a falikút előtt:
ezüstsárgán a csorgó holdvilágban
ott állnak mind a piaci asztalok
és a kofák is egyik lábukról
állnak a másikra Sárgás papírként
tapad csontjaikra a sovány holdfény

és most ha végignézel az asztalok
fölött átlósan (a mérlegraktár
sem áll még) hétszáz apró villogó
ablakával ott áll megint a ház
Ne indulj arra Nyújtsd hátra a kezed
és érintsd meg a száraz falikút
csapja helyén a csőcsönkba ütött
jó vastag pezsgős parafadugót

A töredezett aszfaltburkolat és a
betonhasábokkal megerősített
járdaszegély között (amin túl a
gyalogjárón nem jár soha senki
Igaz nem is lehet mert térdig érő
gazos fű növi be) mozdíthatatlan
kövekből rakott árok húzódik a
gyomnövények vastag párnája alatt
Megmozdul most ez a növényfolyó
A rétig tartó egybefüggő sávban
rovarok indulnak újra fölfelé
Viszik petéiket bábjaikat
virágporpépet nyálukkal beoltva
cipelnek hordó-potrohukban gomba
levél és fűszálnyesedékkal éles
rágóikban vonulnak hogy lépni
is alig tudnak pálcikalábukon
úgy vonszolják magukat hegymenetben
a román katonai temető
és a felső gyümölcsöskertek felé

A padra ülsz nehogy rovarra lépj
és jobbra fordulsz mert megérzed hogy nem
vagy egyedül ebben a térdarabban
Egy borjú nagyságú búbosbanka ül
keresztbe vetett lábakkal szárnyait
szellőztetve a (falevéllal és
szeméttel feltöltődött) lefolyó
szélén Sárgás tokája reng a zsírtól
Pocakja feszesen és fehérén
mint egy hatalmasra hízott tojás
gömbölyödik a tollmellény alatt
Koronájának árnya hatalmas a
sárga fényben és majd csak akkor áll fel
szárnyát mint a várandós asszonyok
fehér pocakján összefűzve ha
az orgonák közül nagy csontos árnyak
fordulnak ki kopogós ügetéssel

Nem jelzi óraütés sem harang-
kondulás a pontos időt amikor
megnyílik a templom oldalajtaja
és a hosszú árnyakat növesztő
gyertyák fényében idomtalan testek
bújnak elő margarétakoszorús
fejüket lehajtva a kis csúcsíves
sekrestyeajtó gyámköve alatt

Széles vigyorral ingó koponyáján
csipkés menyasszonyi fátylat viselő
lócsontváz csörömpöl a templomtétről
a piacot balról szegélyező
mellékutca felé Szemüregéből
sárgán villog az állkapcsába tűzött
szentelt gyertya gyenge fénye Hátán
kavargó füst a fehér tülluszály
ahogy sárgán-barnán elővillanó
görbe csontbokáival kapálva
kocogni kezd és minden sárga sávba
belebotlik a kékes flaszteren

Mögötte újabb majd újabb alak
bújik elő a kis csúcsív alól
(mind megbotlik a sekrestyelépcsőn) és
indulnak sorban a koszorús után

Koponyájában hozta az első
a gyertyát Az utána következő
nehéz ezüst füstölőt lóbál csontos
nyakán ahogy busa fejével bólint
mintha minden lépést külön helyeselne
A harmadik farán és homlokán
nehéz vaskeresztet egyensúlyoz
(Ez a keresztúri dinnyés lova volt
Megismerem a csonka bal patáról)

A borjúnyi búbosbanka eközben
az úttesten széttárta szárnyait
mint egy karmester és mikor a tüllös-
koszorús döglött fuvaroslovak
menete az orgonasövénynél
a mellékutca flaszterére fordult
a nagy madár két szárnya karmos végét
pókhasának bolyhos köldökébe
akasztotta és föltárta belsejét

Míg mindez történt azt várná az ember
hogy nagy csend lett és megállt az idő
és csak a paták kopogtak De nem
Az állomáson átdübörgött síró
fékpofákkal egy vonat és a sarki
apró dohánybolt felső ablaka
megpendült az erősödő szélben

Hátat fordít tehát a búbosbanka
a menetnek és az élére áll
Mint a pünkösdi körmenet előtt
szórják kis kosarukból a kislányok
a rózsaszirmot felnyitott hasából
úgy kezdi tépni éles szárnyhegyével
és hátraszórni belsősegeit
Beggyel belekkel májjal gyorsan végez
félre is dobja mint lényegtelen
Alóluk tűnik elő az egész
üreget kitöltő fonadéktojás
Azt bontja meg és suta szárnyhegyével
pihékre szedve a zörgő lódögök
patái elé teríti vastagon
Háta mögött a mézgás könnyű vatta
rugalmas hóként a flasztterra tapad
míg görbe csőrén át a nagy madár
valami kerge indulót recsegtet

A lovak közben ahol állsz a száraz
falikút előtt megtorpannak Sárga
csontpofájukkal fordulnak az egykor
ott volt víz illatát árasztó kúthoz
és a szétesésig táva állkapcsukat
szétrohadt gégével felnyerítenek
De az ízületek csikorgásán kívül
egy hang sem szól az ordító dögökből
így lesunyt fejjel lépkednek tovább
a búbosbanka földreszórt pihéin

Ellép előtted az első helyen
a lámpásfejű csődör azután
a nyakában a füstölőt hozó
a harmadik a hátán a kereszttel
és a többiek sorban pásztorbottal
csengőkkel szentségtartóval kehellyel
egy skatulyával melyben a szent kereszt
egy kis szilánkját tartják vatta közt

Ahol a nép már megsűrűsödik
fickándozva hozza a baldachint
négy csontváz-kiscsikó melyeket az
állatorvos fertőzésügyével
kiselejtezett és az iskolaszolga
szívességéből csákánnyal fejbekúrt
A pókhálóval gazdagon díszített
tető alatt széles terpeszben lépve
végre megjön az ikervemhes kanca
Bordáival markolja kiscsikóit
és széthullott kis csontjaik között
mint szalmaágyon egy selyemgubót
ölében tartó kék-zöld-rózsaszín
tarkára pingált zsírkő Máriát

Így vonulnak nyikorgó barna-sárga
csontlábukon az elpusztult lovak
a búbosbanka vattás-ragacsos
pelyhére lépve hangtalan patákkal

Ahogy az utolsó ló is elhaladt
a szürkefalú házikó előtt
és a trafiknál jobbra kanyarodva
eltűnik nem követed a menetet
A templom apró csúcsos ajtajára
pillantasz ahonnan szürkéssárga gőz
árad és a benti gyertyafény egy nagy
sötét csomagra esik Felállsz tehát
a padról a gyöngykaviccsal felszórt
ösvényen megkerülöd a templomot
de semmit sem találsz mit is találnál
tehát a homlokzati kapun át

belépsz A fekete drapériával
bevont padok és térdeplők között
a kékekszürke kókuszszőnyegen
pár elhullajtott állkapcsot patát
virágfüzért fogat egy fél lapockát
kerülsz meg vagy lépsz át A padok mögött
valami apróság kuncog de nem
törödsz vele A berendezést veszed
szemügyre Kicserélték a képeket
A szobrok eltűntek Az oltár előtt
régén nem volt asztal Érthetetlen
mire szolgál egy ilyen idomtalan
márványlapú alkotmány Hirtelen
megfordulsz és az egyik padra csapsz
Futó lábak zörrentik mögötted
az elhullajtott állatcsontokat

A feszületet túl nagy fekete
lepel takarja lábán és nyakán
olyan feszesre megkötött zsineggel
hogy belevág a fekete anyagba
de éppen csak hozzáérsz a csomóhoz
és az egész rongy az öledbe zuhan
az irgalmatlan hullasúlyú testtel

Térdnél kapod el a lábát Az egyik
karja a mellén csapódik keresztbe
a másik a lábadnál földig lelóg
és megcsúszik a tetem de a nyaka
a könyökhajlatodba bicsaklik
ott megakad így nem csúszik tovább
A feje csak egy bekötött golyónak
látszik ott rajta marad a sötét
takaró és lábnál is kötve van de
hosszában szétnyílik nem tartja semmi
és az iszamós test előresiklik

Felállsz az üres feszület tövében
de a kórboncnoki metszés vonalán
felfeslik a hulla hasfala és
hullani kezdenek a hasi szervek
meg a közük tuskolt agyvelő
így visszaguggolsz és alsóruhádig
átázol a zsíros hullalétől

Tanácsstalanul kissé balra fordulsz
és hirtelen megérted hogy mire
szolgál az oltár előtt álló asztal
Hajad megrázod Kurtán felnevensz
Óvatosan fölfekteted a testet
és ráhajtod a sötét vászonabroszt
de félrecsúszik és oldalt lelóg
Egy pillantást vetsz a szétgurult szervek
szemétdombjára aztán úgy hagyod
és mennél Ám a szemed megakad
valami rongyfélén a félrefittyedt
hasbőr alatt Visszalépsz tehát és
kitépsz onnan egy makulátlanul
fehér hosszúkás tojásalakú
nyálkás fonálból csévelt csomagot
Ahogy kezedben tartod a gubó
talán tested melegét érzi meg
összerándul és szélesebbik végén
megnyúlik kissé majd kitüremkedik
egy nagy golyó és már mozog az egész

Ahol az elvékonyodott szövedék
a feszítéstől kidomborodik
egy gyermek arca válik láthatóvá
ellapult orral nagyra tátott szájjal
és ahol keze-lába sejthető
bimbóként apró dudorok mozognak

Óvatosan leteszed a mézgás
gubót a hulla horpadt mellkasára

aztán megfordulsz és egy hosszúkás
ezüsttálcával elkoppintod a gyertyát

Szemerkélő eső fogad odakint
és hirtelen összerándul a gyomrod
mintha vattakesztyűs ujjaival
turkálna valaki a torkodban
A hányingertől homályos szemmel
botorkálsz arra ahol a kékes
lámpafényben egy álló alakot
sejtesz és nem nézed meg a gödröt
a ház helyén sem a templom előtt
felhalmozott még szállításra váró
dió- és almafákat Az állomás
felől autóbust hallasz közeledni
A megzörrenő törmelék közül
egy megriasztott veréb csap fel és
néhány kört repül mielőtt vissza-
szállna a templomtéri orgonákhoz

A DIONÜSZOSZ-DOBÓKOCKA

Halkan és gyorsan sírt. Felhajtott gallérjával, ázott felöltőjével, karján átvetve az összehajtogatott, kétes tisztaságú és rendeltetésű textíliát, ahogy megállt - ha egyáltalán megállt - a papíron, még azt sem mondhatom, hogy szánalmat ébresztett. - Halmazállapota: füst - mondanám legszívesebben, és ráfűjnék, hogy szétoszoljon a szobában: mégis tudom, hogy nincsen ennél a szomorú füstfiguránál makacsabb alak a környezetemben, és mihelyt leülök a papírajaim elé, mögém lép majd: mindig érezni fogom ázott haja szagát.

Mindjárt beszélek róla. Fura átmenetiség levegője kavarg a szobában, mintha kékes-szürke füstcsíkok vezetnének a világosság felé, az arab kalligrafikus íráshoz hasonló cirádák. Miért éppen arab? Talán mert ők iszonyodnak legjobban a sötétségtől, barlangtól, éjszakától, ami csupa kincs és varázserő, mégis ellenséges lények rejtőznek mindenütt, pókháló tapad az arcra, siránkozó hangok hallatszanak, és a palackból gonosz, fekete füstalak gomolyog elő. Egy futó alámerülés a sötétség birodalmába, aztán a lehető leggyorsabb visszatérés, kincssel vagy anélkül, a pusztá túlélés is csoda és szerencse: Mesélnivaló. Kockázat! Visszafelé, a világosságba fűrődő írásjelek kacskaringóit követve lehet eljutni ahhoz a kockához, az ólomnehéz fekete kockához, a jéghideg érintésű játékszerhez, amelynek kiszámíthatatlan bukfencei szabják meg ennek a társtalanjátéknak minden egyes lépését. Nincs tehát további haladék. Megrázom. Dobok

Halkan és gyorsan sírtam. Ezzel kezdődik. Ahogy lassan alakot ölt, megteremti a maga terét, olyasformán, ahogy felfújtt léggömbök tömegében egy újabbat növesztünk feszes világtójássá. Helyet szorít magának, odébb lökdösi az idegen elemeket. Dobok

Halkan és gyorsan sírtam. Nem hallatszott ki a konyhából, ez most éppen erre alkalmas idő, néhány percig még egyedül, téglavörös és zöldesszürke burkolólapokon hiányos öltözékű gyermek. Az ablakon belátszanak a jukka méteres száron nőtt virágharangjai, nyélre fűzött illatos pinácskák. Az asztalon bádoglemez, a kredencen polírozott márványlap, rajta leveses fazékban zaccból főtt kávé. Lépteket hallok, kulcs fordul a zárban, túl korán, még alig szürkül. Dobok

Halkan és gyorsan besurrantam a barackfa mellett. A hullott gyümölcs körül méhek, darazsak részeg csapata, nem is tudom, veszélyesek-e egyáltalán. Túlzottan aligha, mindig megúsztam. A törzsön ökölnyi görcsök, a kéreg a húsáig repedezett, egyáltalán, a cserje nem arra való, hogy törzse legyen. Kinek van célja ezekkel a cserjékkel? És egyáltalán (csalódott férfiú, még nem dobok), ezek spíreabokrok, ernyőként borulnak rejtekhelyemre, kupolaként mégis jelzik, messziről felismerhetővé teszik *nekem*, aki tudom, hogy mire számítsak. Vörös Felhő, a sziúk híres diplomatája nem ismerte fel a nagyvárosi lakóházakat, azt hitte, kivájt hegyek: de ezt később mondom el. Most: parányi szirmok szitálnak az arcomra, ahogy fekszem a bokor kupolája alatt, a föld penészillata érződik, amikor odakint kissé meglódul a levegő. Pilinkélnek a szirmok, belepik majd a földet hasam helyén, elföldelik, ahogy maguk is *elföldülnek*, földül már ligetünk, gyökérmarokban fogaim alig hallhatóan összezsikordulnak, ahogy koponyám végre meghasad, lágyékom fölött vakondoktúrta parázna barázda. Most dobok

Tánc. Tűz, vér és mag. Éjszaka, vér, éjszaka, tűz és mag. Dobbant, lábán megzörrennek a tökhéjcsörgők, tűz. Dobbant, tenyérrel fölfelé kinyújtja a kezét, fölnéz és újra dobbant, csörr. A Hold előtt felhő vonul el, mindenre inkább hasonlít, mint pengére, szem alakú felhő a hold szeme előtt. Szemhéj alakú felhő pislog a tűz fényében, csörr, szikra. Hátraveti a fejét, az álarc lecsúszik, nem nyúl utána, dobbant, rövid metszést ejt a melle alatt, dobbant, igazán csak néhány csepp vér, markában a mag, dobban és szikra, csörr, Térdre ereszkedik, egyik kezén támaszkodik, másikon a mag, röffent, kezével úgy túrja a földet, mintha ormány lenne, vad-disznópofa, egész teste megrándul, amikor horkant. Néhány csepp vér a földre hullik, ormány-kezével gödröt kotor, beleszólja a magvakat, fölugrik, csörr és szikra. Tapsol, megpörgeti a zúgattyút, dobbant és újra dobbant, keményre döngöli a földet magja fölött, míg maga sem tudja megkülönböztetni a helyet más helyektől, tapsol és fölnéz, dobbant, megzörrennek a tökhéjcsörgők, tűz. Egy maroknyi száraz fűvet szorít a vágásra, gyorsan eláll a vérzés. Dobok

Na most következik az, hogy: Vörös Felhő, a sziúk híres diplomatája sokat tárgyalt földeladási ügyekről. A lényeget azonban nem értette. Hogyan adhatnám el a földet, amelyen járok? Kérdezte. És hová fogok esni, ha eladtam a földet, amin állok? Az oglalák kiválasztottak néhány öreget, akiket a hadsereg emberei elvittek a tengerparti nagyvárosokba. Gondolták, elképesztik őket. Az öregek azonban csak a vállukat vonogatták a felhőkarcolók előtt. A hegyekben magasabb sziklák is vannak - mondták. Az utcai forgalom, a lovasrodeó, a kongresszus szintén nem hatotta meg őket. A fehér ember olyan, mint a gyermek - jegyezték meg szomorkásan, hitetlenkedve. Berúgni pedig egyáltalán nem voltak hajlandók. A részeg ember olyan, mint a döglődő vadkan. Mindenáron sebet akar ejteni, de csak a levegőbe harap. Akkor elvitték őket egy tengerparti strandra. Megálltak az öregek a kabinok mellett, tudomást sem vettek a bámészkodókról, a vállukat veregető autogramgyűjtőkről. Csak álltak, és nézték a partot, a szemhatárig nyüzsgő fürdővendégeket. Mindannyiunknak meg kell halnunk - mondták, amikor hazatértek. - A fehér ember olyan, mint dögben a nyű, nemhiába simabőrű és féregfehér. A sápadtarcúak megvásárolják és felfalják a földet. Megeszik mind egy falásig. Dobok

A hegyekben magasabb sziklák vannak, mint bármelyik lakóház, vagy kultikus célból emelt épület. A keresztények mégis megépítették a katedrálisokat, nagy, lyukas hegyeket ott, ahol hegynek semmi keresnivalója, parkban, szigeten, lankás dombtetőn. A minta persze a sziklabarlang volt, a mesterséges üreg, a kirágott belsejű hegyek, Altamira, Lascaux, aztán az Abu Szimbel-i sziklatemplom. Hogy is jön ez ide?...

ja igen. A féreg szétrágja dögöt, amelyben él és amellyel táplálkozik, de gondoskodik róla, hogy újabbat kereshessen magának. *Megtanul repülni.* Dobok

(Itt most be kéne hozni egy újabb szálát, valami kis *esendő emberit*, ellensúlyozandó fenti esszéizmust, öregekről, vagy valami efféléről. Ebben a világban, sajnos nincs ilyen. Addig is, amíg a konyha képe megjelenik, üssük agyon az időt egy versikével.

Apolló búzló vén piás
klotyó mellett lakik
kutyák elől csontot kiás
azt főzi hajnalig;
Dionüszosz tanít, hideg
szívvel püföl dobos
a levest együtt főzi meg
Apollóval
Dobok)

Ruhátlan gyermek tehát a konyha piros-fehér (téglavörös-zöldesszürke) kövén. Korábban volt egy fakó folt, kiborult az ecet. Erre az egész konyhát fellocsolták ecettel, hogy színkülönbség kiegyenlítődjön. A szaga egy életen át megmaradt. Szóval innen datálható a különös szín. A kés széles pengéjű, használaton kívüli, életlen. A házban nincs késélesítő. Majd, évek múlva, ötöt fognak beszerezni egyszerre, árendeménnyel. Ez azonban még odébb van. Mellem bőrét megkarcolom a tompa hegygel, nem vérzik. Nem tudom annyira, hogy vérezzen. Nem fáj, viszket, ahogy az izzadtság belemegy a karcolásba, csíp a rohadt. Érzeteim vannak, nem szavaim, a vas hideg, a karcolás csíp, a kés nem megy bele. A nyílásnak pedig ott kellene lennie, vékony hártya alatt, még vissza is kéne tartani kissé, ahogy belecsúszna, de nem. Meg kéne támasztani valamin, rátehénkedni, mint egy ásóra (megoldhatatlan), még nem tudom, de a szépérezésem tiltakozik. Azt sem tudom, hogy megalázó. A kulcs csikordulása a zárban mindenképpen haladék. Dobok

Eshet-e úgy a kocka, hogy két lapja van fölfelé? Lehetséges-e olyan tér, amelyben a kocka felső és alsó lapja egyszerre látszik? Mennyi igentartalma lehet egy nemnek? Dobok

A kép, amelynek leírása következik - mert leírunk, barátaim, mindig csak leírunk, és sohasem *beszélünk el*, már egymás feje fölött sem beszélünk el, leírunk: valahol *meglegyen* - a szóban forgó kép nem létezik már. Anyagi létét felszámolta a minden eredetiséget pusztítani igyekvő tömegmozgalom: a *jóízlés*. A festmény, melyet szemlátomást gyakorlott, hattyúkon és özikéken finomodott kéz vetett vászonra, a Krisztus szenvedéstörténetét ábrázoló sorozat egyik darabja volt, és mint ilyen, egy silány építésű templom falán függött, túlságosan magasan és rendkívül rossz megvilágításban, éppen az ablak alatt. Fátyolos ellenfényben. A kései akadémisták modorát utánzó jelenet kidolgozása - az azonos mélységélesség, tehát előtér és háttér egyformán részletezett, rajzos megoldása - arra készítette a nézőt, hogy a lángost zabáló, pofozkodó sokaságnak több figyelmet szenteljen, mint a Megváltó kegyeletes, képes levelezőlapokról idemásolt alakjának. A szájtáti falusi népség fonott kaláccsal, fakupával a kézben bámészkodik a latrok már fölállított keresztjei körül. A megfeszítés maga, a még a földön fekvő keresztfára, voltaképpen minden drámai külsőséget nélkülöz. Lehetne a helyén vattacukorkészítő, vagy planétás ember. A kordivatnak megfelelően: keresztre feszítés zajlik. A lefektetett keresztre tehát egy asztalosmester - kitaposott saruban, enyves kötényben - látható szakértelemmel szögeli fel a testet. Szerszámosládája - fogókkal, vésőkkel - a keze ügyében. Mellette, a kereszt innenső oldalán egy szőke kisfiú guggol, és adogatja a mesternek a szögeket. Komoly és gondos. Akár játszhatna is, mint a többi, szurtos utcagyerek. Ő azonban komoly fiú. Készséges. Az úttörő, ahol tud, segít. Dobok

Megjegyzem, ez egyáltalán nem értekezés. Pláne nem esszé. Ez egy elbeszélés, egy *ilyen* elbeszélés, ilyen kis elidegenítő betoldásokkal, meg kiszólásokkal. Bocs, ez most magamnak szólt. Dobok

A rák kivonszolta magát a betonperemre, ahol az árvíz alámosta és hanyatlökte a duzzasztómű betonpillérét. A szabályozás óta nem találta a lassú sodrású sekélyeseket, öblöcskéket, ezért választotta az ellenségesen érdes cementfelületet. Ahogy elkezdett kihátrálni a páncéljából, már látszott, hogy nincs esélye. Különös módon az üres héj lesüllyedt a fenékre, a sodrás beékelte a gyökerek közé. Hónapokig ott láttam. Az állat szinte odatapadt a pillérhez, talán az ollóival tudott megkapaszkodni, ha egyáltalán használható itt ez a szó, váz és izomzat híján, vagy inkább csak rápréselődött, enyvszerű váladéka nem hagyta lecsúszni, nem tudom. A kis halak (fenékjáró kűsz vagy hogy hívják) először féregszerűen tekergőző

lábait rágták le róla. Az egyik megpróbált felúszni a húsos ollóhoz, de a keskeny repedésben nem tudott megfordulni, megdöglött. Visszafelé jövet a ráknak már egyáltalán nem volt hátsó része, és az egyik csápját döglődés közben lerágta a beszorult kűsz, de a feje még mindig élt. A nád között megcsillant valami: egy biciklikerek görbe küllőkkel, de használható belsővel. Dobok

Lehangoló látvány egy ilyen századforduló táján készült templom épületegyüttese. A sablonos park, turulmadaras hősi emlékmű, oldalán Nagy-Magyarország térképe domborművön, amit aztán lefaragnak róla. Attól kezdve még feltűnőbb. Lefűjják nemesvakolattal, átüt azon is. Akkor végre hagyják a francba, úgyis csak a kutyák járnak szarni a tövébe. Májusban aztán megörülnek az orgonák, lila boltozattá válik a park, óriási illatos rakássá, mint hatalmas temetői szemétdomb. Szputnyik atya, gombóctest négy antennával, közepén alakuló szívtrombózissal, végigszuszog az átlós sétányon. Mindörökké, ámen, pajtások. Dobok

Vörös Felhő. Hogy kimondtam a nevét, megnyugszom. Jól választottam, érzem. Öt-hat centi magas kis ócskaságokról van szó, műanyag indiánfigurák, talán tízféle, ha van, de szép lassan, egyesével, begyűjtöttem vagy harmincat. Mindegyikből három (átlagszámítás, oh!) idegenek szerint. Csakhogy nálam *nevük* van, nem is akármilyen. Az amerikai indián történelem hiteles nevei. Pöttyös Far, Ülő Bika, Egy Ló, Lovait Félő Öreg, Fekete Bölénytehén. (Ez okozott némi nehézséget, mert a gyártó nem gondolt az asszonynépre. Végül pengével eltávolítottam néhány sastollat valamelyik harcosról. Megjelentek életemben a nők.) Dobok

Nem tudom, mi lehet a rendeltetése azoknak az aknáknak, amelyek a két vasúti sín között vannak, és éppen csak akkorák, hogy egy gyerek elfér bennük. Néhány fokos vaslétra vezet le, de felnőtt ember számára szűk: igaz, a vasutasok apró emberkék szoktak lenni. Talán arra való ez a bizonyos akna, hogy árvíz esetén mérhető legyen a talajvíz szintje, emelkedik-e, ázik-e már a töltés. A bakter bevilágít, és megszámlolja, hány fok látszik ki a vízből. Megjegyzi, hogy előző napi mennyi volt, és már tudja is, hogy mehetnek-e még a vonatok. Praktikus. A teteje csapóajtóval záródik, hogy ne essen bele az eső, mert akkor nem ér semmit az egész. Egy gyerek pont elfér benne. Dobok

Amikor a vizsla megkölykezett, a kicsik először egy kosarat kaptak a konyhában, aztán, amikor nagyobbak lettek, egy fásládát. Dédnagynéném rosszul látott, mikor bevittük a kosárban a kiskutyákat, azt kérdezte: mi ez, krumpli? Heten voltak, és örökké orra estek a csúszós konyhakövön. Egyszer az egyik magára borította a benzines üveget, és iszonyatos visítást csapott. Alaposan beáztattuk hideg vízbe, de szerencsére semmi baja sem lett. Praktikusan: kutyabaja. Nagy, fehér folt volt a mellén, ezért úgy emlegettük: a főpincér. A legkisebb kölyköt Attilának hívták. Három napos korában elpusztult. Az anyja megfojtotta. Dobok

Hiányos néprajzi műveltségemből adódóan nem tudtam, hogy a préri-indiánok, így az oglalák, vagy általában a sziúk nem állítanak totemoszlopot. May Károly történetei ez alól kivételt képeznek. Krétából faragtam meg, ahogy emlékszem, egész ügyesen. Nekem tetszett. Beállítottam a jelenetet, nagy, törzsközi találkozót. Ott volt Vörös Felhő, Ülő Bika, Pöttyös Far, Egy Bika, Fehér Ló, Kormos Üst, Fekete Bölénytehén, a totemoszlop előtt álltak mind. Nem játszottam velük, csak kiraktam és néztem őket. Harminc fröccsöntött indiánt egy lopott krétából faragott székelő fejfa tövében. Dobok

Halkan és gyorsan áradt. Délután nekifutásból átugrottam a patakot, pedig nem voltam egy atléta, csak nem volt kedvem egy kilométert gyalogolni a hídig. Nem pecáztam - tényleg, miért nem pecáztam soha? - csak néztem a molnárkákat meg a hátonúszókat, a bolharákokat, ebihalakat. Ha vadászó rákot találtam, végem volt: nem tudtam otthagyni, míg rám nem esteledett. Aznap nem volt rák, csak sikló, azért az is érdekes tud lenni, ahogy a hülye békák, ahelyett, hogy elugranának, igyekeznek borzasztó pofát vágni. Hátha elijesztik. Nem ijesztik el. Reggelre a rét ötszáz méteres sávban víz alá került. A trafikosnőt, akinél az indiánokat szoktam venni (kettő ötven darabja), ladikkal mentették ki a házából. Semmiről sem tudott, biztosan altatót vett be. Gyakran panaszkodott, hogy nem tud aludni. A bejárati ajtó előtt egy kis teraszféleség állt, néhány lépcső magas betonépítmény, így nem ömlött be a víz. A házban semmi sem látszott abból, hogy az épület derékig a patakban áll. Az első mentőt ijedtében leütötte valamivel, amikor benyomta az ablakot és belépett a hálószobába. Ortopédcipővel vágta fejbe. Akkortájt sokat járkáltak a vasutasok a töltésen, nyitogatták azokat az aknákat, guggoltak mellettük, de biztos, hogy nem másztak le. Akkor határozhatták el, hogy szabályozzák a patakot. Most egy betontechnőben folyik, és nem él benne semmi. Dobok

Lába közé szorította a csirke testét az öregasszony, zsebéből tempósan elővette ezüstnyelű kiskését (kétujjnyi pengéje maradt az egykori arasznyiból, a többit *elfenték*) és lenyűgöző érzéketlenséggel nyiszálni kezdte a torkát. Süket volt, valószínűleg egy hangot sem hallott a rekedt rikoltozásból, amellyel a baromfi búcsút mondott a ketrecnek. A dédapám még a konyhaablakból lőtte a csirkét, vadászpuskával, söréttel: a vendégek rendszeresen fogukat törték, mert ki a fene számít ólomra a csirkepaprikásban. A maradék késpengét tehát nem volt szabad kiélesíteni. Nehogy az is *elfenődjön*. Hasaltam a spíreák alatt, de oda is elért a forrázott toll büze. Folyamatosan hullottak a szirmok, belepték a ruhám, csak az arcomról fújtam le, ha az orromba ment. Mit csinálsz itt, kelj fel, felfázol. Dobok

Ha az ember felnyitja az akna fémtetejét, és úgy áll benne, pont rá lehet látni a mozdonyból. Száz méterről kiszúrja a mozdonyvezető, ahogy kiér a kanyarból, hogy van ott valaki. Megállni már nem tud, de fékez, és lehet, hogy a vonat vége az akna fölött áll meg. Akkor pedig iszonyú futás következik. Nem érdemes kipróbálni. Dobok

Por. Napfény sávja, mag és por. Sötétség, fénycsík, sötétség, por és mag. Dobbantok, lábamon megzörrennek a tökhéjcsörgők, fénycsík, mag és por. Tenyérrrel fölfelé kinyújtom a kezem, fölnézek és dobbantok, csörr. Apró lépésekkel körbe fordulok, tapsolok és fölnézek, sötét és fénypászma, csörr. Mi az istent csinálsz itt? Leszakad a padlás. Csak a felsőteste látszik a csapóajtó nyílásában, morózus kártyafigura. Dobok

Elrejtőzni a többiek elől. Odút keresni, lehetőleg száraz és tágas barlangot, ahol a titok megőrizhető, a szertartás titkai avatatlanok elől rejtve maradnak. Minden vallás erre törekszik. Éppen ezért elképesztő, hogy a keresztények évszázadok munkájával olyan feltűnő rejtekhelyeket építettek, mint a katedrálisok. Hadd tudja meg az egész világ: itt rejtőzik a titok. A belseje persze szélteben-hosszában telefestve titkos jelekkel. *Megfejtethető* titkos jelekkel. Önreklám, hatalomfítogtatás egyfelől, másfelől álca. Mert a titok nem ott van. Az elpusztított állat vérében, amit *nem* csorgatnak az oltárra, sőt, fehér terítővel fedik le az oltárt, de igazából még a vérben sem. A *jelben*, amit a vérrel a kapu fölé, vagy az újszülött homlokára rajzol a beavatott. Amely jel egyébként nem az igazi, csak azt van hivatva jelölni, hogy ott van a helye annak a jelnek, amit nem rajzolunk le, nem írunk ki, nem beszélünk róla. Már nem is ismerjük, csak annyit tudunk, hogy van egy jel, aminek a helyét két vonás metszésével: kereszttel jelöljük. Keresztet teszünk a helyre, ahol a jelnek kellene lennie, ha lenne jel, ha

ismernénk és le mernénk rajzolni a jelet, vagy a nevet, annak a nevé, akit úgy hívtak, hogy Név. Dobok

Úgy lehet megcsinálni, hogy lemászol az aknába, a zárófedél alá becsúszatsz egy fadarabot, lécet, ferdén tartod a fejed, és hátad nekitámasztod az akna falának. Az lenne az igazi, ha az egyik lábad eggyel alacsonyabb létrafokon állna, de ez nem megy. Nem fér el a térded behajlítva. A lényeg az, hogy így a mozdonyvezető nem szúrja ki a nyitott fedelet, és amikor már egészen közel van, tíz-tizenöt méterre, kiesel a látószögéből. Az állomás miatt kezd lassítani, úgyhogy van egy szűk másodperced. Nem a döntésre, arra való az előző majdnem egy egész perc, attól számítva, hogy a vonat kiér a kanyarból, és ráfordul a célegyenesre, amelyben ott leselkedsz. Csak félszeggel látod persze, és ez kevés a térlátáshoz. Nem lehet rendesen felmérni a távolságot. Az a legjobb, ha úgy ötven méterre leraksz valami jelet. Hurkapálcára fűzött piros szalagot szúrhatasz a sínszeg mellé, a talpfa repedésébe. Az jól látható. Tehát amikor azt eléri a mozdony, még kettőig számolhatsz, aztán jön az egy másodperc. Az a legfontosabb, hogy a mozdonyvezető ne vegyen észre. Dobok

Érdekes, hogy nem a közszemlére kiakasztott hulla látványa a legmeggrázóbb. Hozzászokik az ember szeme: korlát, oltár, feszület, hulla. Kifestve persze. Megváltó és kertitörpe festetlenül olyan, mintha meztelen lenne. A művészet abban van, *ahogy* a művész elhelyezi a testen a vérplecsniket. Konszolidált, polgári környezetben elég egy-két vércsepp. Incifinci pöttyöcskék. Nagyon meggyőző, ha a nyolcas akvarell-ecsetet közönséges permanentvörösbe mártod (nagyon kicsi hígító!), az ecsetet marokra fogod, bal kezdet a kívánt területtel egy vonalban, nyitott tenyérrel felemeled, és ecsetet tartó jobboldal erőteljesen belecsapsz. Egyáltalán nem fog vérző emberre hasonlítani, a siker tehát garantált. Ha azonban eljön a nagy hullalopás ünnepe, harangszó helyett kereplő, a tetem helyén formátlan, fekete drapéria, az az igazán ijesztő. A mese ilyenkor főhős hiányában testet ölt. Dobok

Amikor a mozdony, még alig észrevehetően kikanyarodott az egyenes pályaszakasza, az egész akna remegni kezdett. A sínek azonban egyáltalán nem kattogtak, vagy dübörögtek, mint ahogy elképzeltem. Panaszos, síró, nyöszörgő hang tört fel belőlük, vonós hangszerek hangjához hasonló, de nem azonos egyikkel sem: úgy éreztem, hogy valami láthatatlan harang képződik a fejem köré ebből a szinte nem is hallhatóan magas fekvésű sívításból, mely egyre teltebb, erőteljesebb lett, bár egy határon túl nem hangosodott tovább. Gomolygó, füstként kavargó hanggolyó vett körül, mint láthatatlan glória, és szinte leküzdhetetlen késztetést éreztem, hogy az akna öntöttvas fedelét felnyitva teljesen átengedjem magam ennek a páratlan zenei élménynek, ennek a rendkívül gazdag harmóniának, ami már régen túl volt a hallhatóság határán, akárcsak a nagyon közeli villámcsapás mennydörgése. Ekkor azonban új elemmel gazdagodott a hangzás, amit először nem tudtam mire vélni. Fémcsörgő volt ez, ahhoz hasonló, mint amikor szegecses kerekek zörögnek a cintányérban, csak sok oktávval mélyebb regiszterben. Ez volt a sínszegek tánca. Ahogy a vonat közeledett, előbb berezonáltak, majd egyre magasabbra ugráltak, és ahogy végigpillantottam végtelenbe vesző sorukon, mozgásukat lassú, méltóságteljes hullámvásznak láttam. A vágányokat a talpfákhoz rögzítő, meredek menetű sínszögek sisakszerű feje azonban tánc közben mind magasabbra szökött, és oldalirányú rezgéssel is kiegészült. Attól lehetett tartani, hogy az egész tákolmány elemeire robban szét, és a vonat az árokba zuhan. Aztán hirtelen nagy nyugalom töltött el. A mozdony áthaladt a jelzőszárlócskán. Egy másodpercre megemeltem a fedelet, hogy mindkét szememmel szembe nézhessek vele. Aztán magamra csuktam a tetőt, egyik kezemmel a létrába kapaszkodtam, a másikkal a fedőt húztam lefelé, mert úgy éreztem, hogy a vonat által keltett szívóerő a fémlappal együtt ki akar tépni szögletes hüvelyemből. Nem volt szabad elájulnom, és -

meglepő módon - hányni sem kezdtem. Amikor kimásztam, a vonat hátsó, vörös lámpája éppen eltűnt a kanyarban. A bal oldali ütközőn egy gyerek ült, keresztbe vetett lábakkal, ahogy az előkelő utasokat elképzei az ember, és túlon túl fehér füstfelhőket eregetett, aligha nem újságból sodort cigarettájából. A sínszögek feszesen álltak a helyükön. Kétkézzel kapaszkodtam az egyikbe, de meg sem tudtam mozdítani.

Az elmúlt években felújították a templomot. Padlófűtést építettek be. Ha elég nagy a csönd, hallani lehet, amint a gőz sziszegve áramlik a kerámiacsövekben.

Az új kép azt a jelenetet ábrázolja, amikor Krisztus fehér köntösére vetnek kockát a légiósok. Ellenfények vannak alkalmazva. Az egyik katona kezében cseréppohár, így a kockák nem látszanak.

A Dionüszosz-kockajáték tétje az a lepel, amivel húsvétkor takarják el a feszületet. A sötét.